



Galeb

LETO X.

4

1963-64

GALEB

LIST ZA MLADINO

Izhaja mesečno v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Grbec.

Glavni urednik: Milan Jereb.

Uredništvo: Opčine pri Trstu.

Uprava: Trst, Strada di Fiume 432, tel. 722-376

Tiska tiskarna »Graphis« v Trstu,

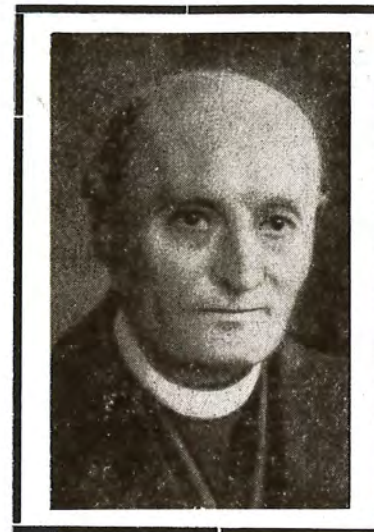
ulica Sv. Frančiška 20.

Naslovno stran je napravil R. Hlavaty.

Vsebina:

Umrl je pisatelj Franc Ksaver Meško	73
Ksaver Meško: Sveča	74
Ksaver Meško: V jesenski noči	75
Pavle Martinc: Kraške pripovedke	76
Neža Maurer: Tri luže	79
Vojan Arhar: O mestih v srednjem veku	80
Vojan Arhar: Iz zgodovine čolna	80
Marička Znidarsič: Pesem o zimi	82
R. Kragelj: Na valovih pragozdne reke	83
Vojan Arhar: Lastovičino pismo	87
Fran Roš: Stari pes in lažniva lisica	88
Jaz sem pa pogumna punčka	91
Fran Roš: Novoletna pravljica	92
R. Hlavaty: Neumni zajec	93
Danilo Gorinšek: Vrtiljak	95
Naši mladi dopisniki	95

UMRL JE PISATELJ



FRANC KSAVER MEŠKO

V mesecu februarju leta 1955 je pisatelj Fr. Ks. Meško napisal za 4. številko Galeba črtico »Moj prvi pisateljski zaslužek«. Ob tej priliki je poslal tržaškim otrokom tale pozdrav: »Otroci, bodite zdravi in pridni tam daleč ob sinjem morju. Mi smo tu v visokih gorah in visokem bellem snegu...«

Iz hribovske vasi Sel, visoko nad Slovenjim Gradcem, kjer je pisatelj Ksaver Meško kot dušni pastir preživel mnogo let svojega plodnega življenja, je bil poslan ta pozdrav.

Skoro natančno po devetih letih so na zasneženih Selah dne 15. januarja t. l. položili pisatelja Fr. Ks. Meška k večnemu počitku. Dosegel je visoko starost, saj bi v oktobru letošnjega leta slavil devetdesetletnico svojega življenja. Bil je najstarejši med živečimi slovenskimi književniki.

V njegov spomin priobčujemo v Galebu črtico, v kateri se živo spominja dogodka iz svojih otroških let.

Sveča

So ljudje, površni in vihravi, ki si žeje danes to, jutri ono, vsak dan kaj drugega. In so ljudje, ki si žeje leta in leta, vse življenje eno in isto: ta bogastvo, drugi skromen dom, tretji slavo, četrti, peti spet kaj drugega, kar se mu pač hrepenenja posebno vredno zdi. Marsikdo ne doseže od vsega tega ničesar, drugim se izpolnjujejo želje, da se sami čudijo. In jih dostikrat to niti ne osreči. Kajti več lepote in več sreče je dostikrat v hrepenenju in pričakovanju kot v dopolnjenju zaželenega.

Naravno, da smo v otroških letih hrepeneli po čem drugem kot v letih zrelosti in življenjske izkušnosti. Smehljamo se morda zdaj, ako se spomnimo, kaj smo si tako vroče želeli nekdanj; a je vendar imela kakaz neznatna stvarca tedaj za nas isto lepoto in isto ceno, ako ne celo večjo, kakor jih imajo v letih življenjske dozorelosti in polnosti velike in težko dosegljive vrednote.

Meni so se zdeli v mladih dneh posebnega hrepenenja vredni tisti mali voščeni svitki, rdeči, modri, zeleni in rumeni. Ze ves januar ali vsaj štirinajst dni pred svečnico so jih nosili po deželi razni moški, ki so si služili s tem svoj skromni vsakdanji kruh. In je bilo veselje pogledati tiste pisane svečke, ki so jih razložili po mizi. Kar same so se ponujale: »Izberi! Vzemi me!« Seveda so jih z zgovornimi besedami ponujali tudi prodajalci.

Da bi jih kupil — dva krajcarja je stala najmanjša — denarja nisem imel. Oče mi tudi ni maral kupiti, češ da je ne potrebujem. Zdaj se mi

zdi, da se je bal, da bi svečko kje skrivaj prižigal in tako zanetil še požar.

Iz šole sva tedaj navadno hodila skupaj z Rakuševim Franckom gori z vrhov. Dobra prijatelja sva si bila. In sva se večkrat pogovarjala tudi o svečah in kako si jaz želim tako lepo pisan svitek.

»Pa ti dam jaz tako svečo,« mi ponudi nekoč, poleti je bilo, ne ob svečnici.

»Ali jo imaš?« sem se začudil in se razveselil.

»Imam. Še prav veliko.«

»Pisano?«

»Ne. Belo.«

Malo razočaralo me je to. Vendar sem poizvedoval: »Pa bi mi res dal? A kaj hočeš zanjo?«

»Nič. Kar tako ti dam.«

»Pa ti prinesem kruha.«

»Tisto pa že.«

Bili so siromašni; na pomlad jim je bilo že trdo za kruh kakor navadno v vseh tistih ubožnih hišicah pri vinogradih, proti žetvi ga niso že nič imeli. Zato se ga je razveselil.

Res mi je prinesel drugi dan precejšen svitek, nekoliko že načet, bel, a precej umazan.

Sprejel sem ga z mešanimi čustvi. Rajši bi imel manjšega, še nič rabljenega, rdečega ali zelenega. In nekaj mi je kljuvalo v mislih in v vesti, da to najbrž ni Franckova lastnina. Vendar sem ga skrbno shranil v torbico, pod knjige, na dno torbice.

Bil je pa starejši brat Tone zame vedno nekak policaj. Tako je nekoč izsledil tudi to svečo. In sem ne-

pričakovano stal ubogi grešnik pred očetom in Tonetom. Oče, velik, koščen, z drobno glavo, vedno resen, je zamišljeno obračal v roki svečo, Tone je pa igral preiskovalnega sodnika. A jaz sem v hudem strahu premišljal, kako se naj izvijem iz pasti.

»Kje si pa to dobil?« je vprašal brat nekako porogljivo.

»Našel.«

»Našel? Kje pa?«

»Na cesti. V šolo grede.«

»Na cesti! Križ božji, kar po cesti sejejo sveče, zlasti zdaj poleti.«

Spoznal sem, da tak zagovor res ni posebno verjeten. In sem se domislil, da sveče najbolj rabijo v cerkvi. Tam bi bilo bolj verjetno.

»E, gori pri Sv. Tomažu za cerkvijo sem jo pobral.«

»Ne laži! Koliko ljudi hodi tam okoli, vsi šolarji letajo vsako opoldne okoli cerkve, pa je nihče ni videl, samo ti.«

Postajalo mi je bolj in bolj vroče. Čutil sem, da se huje in huje zapletam v neverjetnosti. Vendar odnehati po prvi neresnici nisem upal.

»Tam pri strelovodu, za tisto leseno ograjo.«

»O ti lažnivi Kljukec! Višja od odraslega človeka je tista ograja, pa si ti našel za njo svečo!«

Molčal sem. Molčal je tudi oče in venomer ogledoval svečo.

»Ne laži, resnico povej!« me je pestil brat. Bil sem v hujši in hujši stiski. Spoznal sem, da bo edino prav, ako povem po resnici.

»Rakušev Francek mi jo je dal.«

»On jo je pa doma ukradl,« naglo brat.

»Ne vem. Rekel je, da je njegova.«

»Smešno. Kje pa bi on imel tako svečo! Še za krajcar si je ne more kupiti, saj ga nima. Ukradl jo je doma.«

Bil sem premagan. Pa v jok. Edino s tem sem se upal rešiti najhujšega.

Oče, ki je redko kaznoval, mi pomoli svečo in pravi počasi in resno, kakor je bila njegova navada:

»Vrni, kjer si dobil. In reči, ki niso tvoje, ne nosi nikoli več domov. In ne laži. Ako si storil kaj napačnega, povej po resnici. Kdor laže, tudi krade.«

Nisem si mu upal pogledati v oči. Počasi sem segel po sveči, v srcu pa mi je zaplala topla hvaležnost do očeta.

KSAVER MESKO:

V jesenski noči

Luna srebri drevesa.

Ves svet je pogreznjen v sen.

V zvezdah gorijo nebesa.

Po svetu gre jesen.

Smrt po listih že sega,
zato, čuj, tak bolno šume.

V noč se pesem razlega,
že tiše. Tožeče umre.

Okno zamišljen zapiram:

jesenske me sape mraze.

Z lic si solze otiram:

jesen je prišla i za me...



KRAŠKE PRIPovedKE

ZGODBA O MOSTU

»Ja, ja,« — je rekla moja nona, ko jo je kdó spomnil na Jepavce, — »to so čudni ljudje. Delavni so, delavni. Celó zelo pridni so. Ampak so tudi tako šutasti, da je kaj. Jaz ne vem, ali tako lažejo ali kaj jim vendar je. Ko govore o Kraševcih, zmerom kakšno tako neumno zinejo, da se jih še poslušati ne splača.«

»No, no, nunca županja, kaj so vam pa naredili, da jih tako črtite?« je vprašal Kovačev hlapec, ki je bil nekje z Jepavskega. (Jepava, Jepavsko, Jepavec = Vipava, Vipavsko, Vipavec).

»Kaj jih ne bi črtila! Poslušajte, otroci, ondan sem bila v Dornbergu in tam mi je stari Nute (Ivan, Žvane, Zanut, Nute) tole pravil:

Čez največjo kraško reko so Kraševci zgradili trden lesen most. Vse delo so opravili pod vodstvom svojega župana. Ko je bil most gotov, se jim je zdel silno visok in imeniten. Zato so sklenili, da bodo izmerili njegovo višino od gladine vode

do roba ograje, ki ga je obdajala. Župan je sklical vaščane, da bi skupaj izmodrovali, kako se naj merjenje opravi. Zelo hrupni so bili kraški možje v županovem skednju, kjer so zborovali. Nekdo je predlagal, da bi vsekali tako dolgo žrd, ki bi segala od ograje do vode, drugi je menil, da bi bilo bolje, ko bi na dolgo vrv privezali kamen in ga z mostu spustili do vode, tretji in četrta sta dala podobne predloge in nazadnje je nastal v skednju tak hrup, da sosed ni več razumel sosed. Predlogi so se vrstili križem kražem, vsak je trdil, da je njegov najboljši. Toda vrišč je bil tak, da je župan lahko ujel le posamezne besede.

Županu so lile težke kap'je potu po obrazu, ker svojih ljudi ni mogel več obvladati. Samo en človek v skednju še ni zanimal besede.

To je bil mali Frence, ki se je bil komaj vrnil od vojakov. Ker je pod svojim poveljnikom videl veliko sve-

ta in je mislil, da je najpametnejši med vseni prisotnimi, je na vsak način hotel, da bi obveljal njegov predlog. Ko je uvidel, da je bil nered že na višku, je vstal, zarjul kot ranjen merjasec in s tem dosegel, da je v skednju nastala popolna tišina. Ko se je to zgodilo, je povzdignil svoj glas.

»Iz vsega tega ne bo nič,« je rekel, »ker nimamo mere, da bi izmerili žrd, verigo, vrv in vse, kar ste še predlagali.«

Možem se je silno imenitno zdelo, da imajo med sabo tako pametnega človeka. Vsi so s spoštovanjem zrlí vanj. Celó župan je z naklonjenostjo poslušal njegove besede. Rekel je:

»Pa ti povej, kako bi bilo najbolje!«

Frence se je izprsil. Strašno lepo se mu je zdelo, da celó župan tako visoko ceni njegovo pamet. Zato je rekel:

»Predlagam, da najdemo najmočnejšega v vasi. Ta naj se prime za ograjo mostu, drugi, manj močan, naj se obesi za njegove noge, tretji za noge drugega in tako dalje, dokler ne pridemo do vode.«

Ta predlog se je možem zdel v resnici najprimernejši. Zato so začeli iskati najmočnejšega. Ko so ga dobili, so iskali manj močnega in njegove naslednike. Nazadnje so šli do mostu. Najmočnejši se je oprijel za ograjo, drugi je prav kmalu visel na njegovih nogah, tretji se je oprijel nog drugega. Prav kmalu jih je viselo devet. Le za enega je bilo še prostora med vodo in to človeško verigo. Ko pa se je deseti spuščal na svoje mesto, se je vrhnji oglašil:

»Fantje, dobro se drž'ite, da pljunem v roke!«



Toda še preden je utegnil pljunuti, so vsi hkrati zgrmili v vodo. In Kraševci še danes ne vedo, kako visok je njihov most.

»Jej, nunca županja,« se je oglašil Kovačev hlapec, »saj vendar veste, da ljudje, ki zrastejo na teh skalah, ne morejo imeti kaj prida pameti!«

Te njegove besede pa so sprožile takšno reakcijo, da si jo je fant najbrž za vedno zapomnil.

»Ti smrkvavec, ti! Tako šutasti pa Kraševci res nismo, da ne bi vedeli, da pri nas ne teče nobena reka. Od Sežane sem je misem videla, za-

to pa tudi mostu nismo mogli graditi. Pa tudi tako šutasti nismo, da bi škodljivega krta tako kaznovali, kakor so ga kaznovali Jepavci!»

»Povejte, povejte, nunca, kako je bilo!« smo kričali otroci okoli nje. Nona se je nagajivo namuznila in povedala pravljico o tem.

kako so Jepavci kaznovali škodljivega krta

Zivel je na Jepavskem velik krt. Skoraj tak je bil kot srednje veliko mače. Strašno je ril po zemlji in posebno na travnikih delal veliko škodo. Krtina pri krtini je zrasla vsako pomlad. Jepavci so več časa porabili za brušenje kos kot pa za samo košnjo. Nazadnje je prišlo tako daleč, da svojih travnikov čez poletje niso mogli več pokositi in da je živina ob najlepših travnikih stradala.

Pa so se Jepavci domislili, da je treba krta uloviti. Vsa vas ga je čakala dneve in noči, dokler se krt res ni ujel v eno od nastavljenih pasti.

Ko so ga končno imeli, so ga postavili pred vaški sodni zbor. Župan, katerega so proglasili za najvišjega sodnika, pa si ni hotel naprtiti vse odgovornosti za kaznen, na katero naj škodljivega krta obsodijo. Zato je vstal in takole govoril:

»Vaščani, majhna je tale zverina, a prizadejala nam je veliko škode. Travniki vseh nas so spremenjeni v kup krtin. Kose smo že tako izbrusili, da nam ne kaže drugega kot kupiti nove. Vsi smo torej trpeli zaradi te zverine, vsi ji bodimo sodniki. Zato pravim: predlagajte kaznen. Ko bomo ugotovili, katera bi bila najhujša in najprimernejša za škodo, ki jo je zver povzročila, jo bomo soglasno izrekli in tudi izvršili!«



Po županovem govoru je završalo. Jepavci so najprej tiho, potem pa vedno glasneje ugibali, katera kaznen bi bila najbolj primerna.

Najprej se je oglasil sivolas stavec:

»Možje,« je rekel, »predlagam, da ga privežemo na tnalno in ga obglavimo.«

»Premila kaznen bi bila to!« je menil razborit mladenič. »Leta in leta nam je delal škodo po travnikih in vrtovih. Ali naj se ga znebimo z enim samim zamahom sekire?«

»Tako je!« je menil drugi stavec. »Jaz predlagam, da ga obesimo.«

»Tudi to ne gre,« je izjavil prejšnji mladenič. »Taka smrt bi bila še vedno prehitra za vse njegove zločine!«

»Jaz predlagam, da ga razčetriramo,« je predlagala neka ženska. Pa tudi ona ni prodrla s svojim predlogom.

»Dajmo ga opariti!« se je oglasil mlad mož prav blizu župana.

»Še boljše bi ga bilo trpinčiti do smrti!« — je predlagala neka stara ženica med zborovalci. Pa vsi ti predlogi so maleteli na gluha ušesa. Enim je bila kaznen premila, drugim prekruta, tretji niso imeli časa, da bi zverino trpinčili, ker bi to lahko trajalo več dni.

»Veste kaj,« je rekel razborit mladenič, »za dva moža globoko jamo skupljimo in ga živega zagrebimo!«

Ta predlog je bil končno vsem po volji. Skopali so za dva moža globoko jamo, vrgli krta vanjo in ga živega zagrebli.



Naslednje leto, ko so zopet brusili kose, so Jepavci ugibali, odkod vendar toliko krtin, saj so svojega krta res temeljito kaznovali. Otroci smo se smejali. Le Kovačev hlapec se našega veselja ni udeležil. Pa saj! Enkrat eden, drugič drugi. Ni mu šlo v glavo, da so Jepavci prav tako šutasti kakor Kraševci.

»No ja,« je menila nona, lko je videla, da je fant žalosten, »po svoje so šutasti vsi ljudje!«

NEZA MAURER

Ilustrirala: KSENIJA PRUNK

Tri luže

DEZEK PADA CELE DNI,
ŠE PONOČI NE ZASPI
IN NAMAKA LUŽE TRI:
V PRVI LUŽI ŽABICA,
V DRUGI LUŽI RAČKICA —
V TRETJI LUŽI SEM PA JAZ...



VSI KRICIMO NA VES GLAS.





VOJAN ARHAR

Ilustriral: R. HLAVATY

Srednjeveška mesta so bila vsa obdana z zidom in stražnimi stolpi. Ob sončnem zahodu so mestna vrata zaprli, dvizni most nad jarkom, ki je obdajal mestno obzidje, pa dvignili. Mestna vrata so potem ostala zaprta in močno zapahnjena vse do sončnega vzhoda. Ponoči so jih odprli le kraljevim odposlancem.

V srednjeveških mestih je vladala velika nesnaga. Ceste so bile prašne in v dežju tako blatne, da so se ljudje do kolen pogrezali v nesnago. Francoski kralj Filip Avgust je padel v nezavest, ko je velel odpreti grajska okna z namenom, da se nekoliko osveži, tako strahovito so zaudarjale ceste iz parine. Ni bila nobena redkost, če si je v mestnem vodnjaku kdo umival umazane noge. Ponoči je v mestih vladala prava egiptovska tema. Po mestu so hodile oborožene nočne straže in večkrat se je zgodilo, da so posvetile v obraz mrtvemu človeku, ubitemu od neznanе roke. Najhujša nadloga so bili za srednjeveška mesta, grajena večinoma iz lesa, uničujoči požari ter strašne kužne bolezni, ki so pokončale včasih polovico in še več mestnega prebivalstva.

VOJAN ARHAR

IZ ZGODOVINE ČOLNA

Kot vsaka stvar na svetu, ima tudi čoln svojo zgodovino. Nastanek čolna sega v sivo preteklost. Prva zamisel o čolnu se je človeku pojavila tedaj, ko je opazil, da se v reki ali jezeru lažje obdrži na valovih, če se oprime v vodi plavajočega predmeta. Zato je bil prvi človekov čoln plavajoč drevesni stor ali drevesno deblo, vesla pa so nadomeščale roke.

Več med seboj povezanih debel je tvorilo splav. Na višji civilizacijski



stopnji je začel človek deblo obdelovati, to je, dolbsti z zelo primitivno (kamenno) sekuro. Na ta način je polagoma izoblikoval pralik današnjega čolna. Ponekod so čolne izdelovali iz spretno prepletenih in med seboj povezanih bambusovih trstik, z zrakom

napolnjenih mehov iz živalskih kož, šele mnogo pozneje pa tudi iz na spreten način ukrivljenih desk, ki so jih pribijali na ogrodje. Takšne čolne danes tudi najbolj poznamo, dasi sedaj uporabljamo tudi kovine (aluminij) in gumirano platno.

so Eskimi. Njihov čoln je 5,5 m dolg, 0,5 m širok in 0,3 m visok. Ogrodje iz ribjih kosti je prevlečeno s tjul-



Največje čolne so izdelovali in še izdelujejo črnci. Njihovi čolni so dolgi nad 7 m in gre vanje lahko 70 ljudi.

Čolne delimo z ozirom na njihovo uporabo na rečne, jezerske in morske, na čolne, ki jih poganja sila člo-

novimi ali mroževimi kožami. Veslač uporablja veslo z dvema lopaticama. Čoln kanu ali kanoa je delo Indijancev. Narejen je iz lesa in drevesnega (brezovega) lubja. Njihovi čolni so največkrat okrašeni z rezbarijami.



REŠEVALNI ČOLN

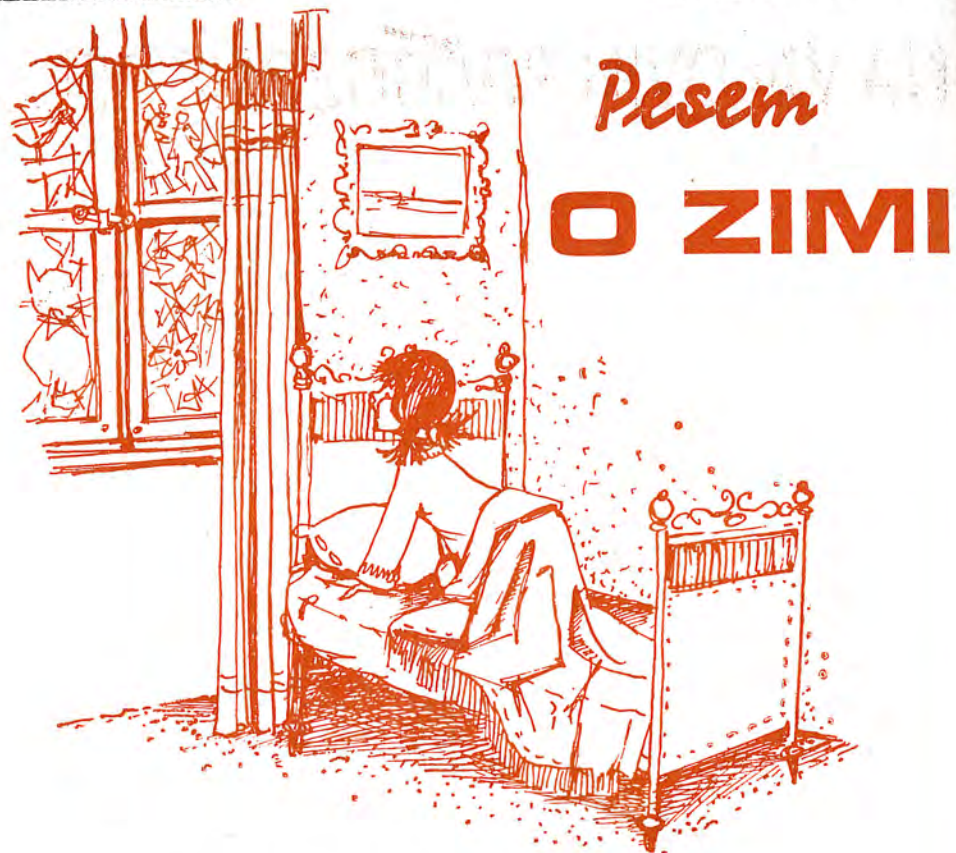
veških mišic (z vesli ali z drogovi), sila vetra (v začetku palmov list, pozneje jadro) ali pa sila motorjev (motorni čolni).

Uporabljamo jih za prevoz ljudi in tovorov, pri ribolovu, v športu in v vojni (npr. torpedni čolni). Posebno vrsto tvorijo reševalni čolni na velikih ladjah, ki so dobro opremljeni.

Danes zelo znana čolna sta kajak in kanu (kanoa). Graditelji kajakov



KAJAK



Pešem O ZIMI

V sobici, kjer Micka spi,
bela zima Čičibara
slednjo noč na okna čara
tisoč čudežnih reči.

In ko Micka se zbudi,
z levim očkom pomežikne,
potlej pa veselo vzklikne:
»Mama, lej, kaj se godi!

Z okna se pomlad smeji!
Same lepe bele rože,
zraven njih sosedov Jože
za Polonco se podi.

V krošnji hruške kos sedi
in se z muco pogovarja,
platno prede rožna zarja,
zlato platno čez vse tri.«

»Micka, to se ti le zdi...
Ko bo posijalo sonce,
rož ne bo in ne Polonce,
led pod njim se raztopi.«

NA VALOVIH PRAGOZDNE REKE



131. Še preden je odmev Pedrovih strelav utihnil nad zelenim pragozdom, so se opice znova oglasile, ampak tokrat v prestrašenem vrišču. Kot bi mignil, so se razbežale in toča orehov na njun čoln je prenehala. Oddahnila sta si in sedla na kup »na dom dostavljenega« sadja.



132. Zmetala sta iz čolna toliko orehov, da sta prišla do vesel in da je čoln hkrati spet lepo dvignil svoje stranice iz vode. Potem sta potegnili na krov kamen, ki jima je služil namesto sidra, in odveslala iz mrtvega rečnega rokava. Rečni tok ju je spet ponesel naprej.



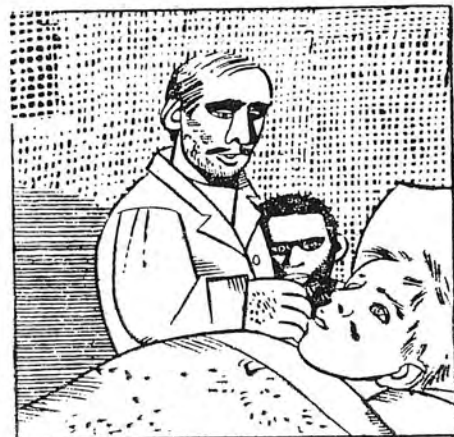
133. Potovala sta več dni, ne da bi se ustavljala drugače kakor zvečer, kajti hrane sta imela dovolj še iz zaloge, ki so jima jo dali na pot uporniki, svežega sadja pa tudi. Potovanje je postalo skoraj veselo, ko je Pedra nenadoma popadla vročica. Nevajen naporov je zbolel. Ležal je na dnu

čolna, zavrt v vse odvečne cunje, kar sta jih imela, vendar ga je kljub temu stresal mraz. Sedar je obupaval. Ampak tokrat jima je bila sreča naklonjena: drugi dan Pedrove boleznij je Sedar za rečnim ovinkom ugledal preprost pristan in majhno naselbino.



134. Portugalski farmarji so z nezaupanjem gledali majhen čoln, ki je priplul po reki, in iz katerega je krepak bantujski deček na hrbtu prinesel belega fanta istih let, očitno bolnega, in ga hotel odložiti pred prvo hišo. Dopovedali so Sedarju, da ima vas majhno zasilno bolnišnico in da naj

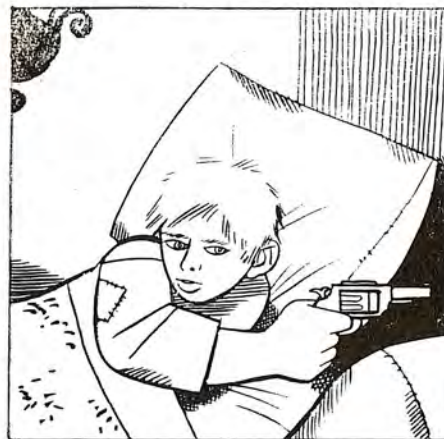
odnese bolnika tja. Tam so ga najprej vprašali, če ima beli deček denar, da bo plačal zdravljenje. »Nimam,« je izdaval Pedro, »ampak dobro puško imava, precej je vredna — če bi to vzeli namesto denarja...« in Sedar je stekel do čolna in prinesel puško.



135. Nazadnje so Pedra le položili v snažno posteljo, potem ko so ga dobro umili in ko ga je pregledal zdravnik. »Zdrav si, kmalu boš prebolel, najhujše je skoraj že mimo. Kakih deset dni, pa boš spet na nogah,« mu je dejal. Pedro in Sedar sta se ohrabrena spogledala.



136. Za Sedarja seveda v bolnišnici niso imeli postelje. Da bi mogel ostati blizu Pedra, se je vdinjal v kuhinji bolnišnice, kjer so mu v zameno dajali hrano in mu dovolili, da je smel prenočevati v baraki, kjer so prebivali črni strežniki, ki so bili zaposleni v bolnišnici.



137. Pedru se je obrnilo na bolje. In ko sta v njegovi bolniški sobi kovala načrte za nadaljnje potovanje, je Pedro skrivnostno segel pod blazino in pokazal Sedarju težak samokres velikega kalibra. »Poglej, puške nimava več, zato sem namesto nje priskrbel ta veliki revolver!«



138. »Kje si ga pa dobil?« je vprašal Sedar. »V upravnikovi sobi sem ga vzel iz predala. Poravnava sva račun za puško, pa sem ga opazil v njegovem predalu. No, potem sem pa pozneje smuknil notri, predal ni bil zaklenjen in...« Sedar je prebledel: »Gotovo ga že išče. Če te dobijo...«



139. »Pedro, to je tatvina!« je pribil Sedar. Sporekla sta se. Pedro je vztrajno ponavljal, da surovi upravnik ne bo uporabljal revolverja za drugo, kakor za nasilje. Sedar pa je gonil svojo, češ da je Pedro orožje ukradel in da je torej čisto navaden tat, pa da je pri tem popolnoma vseeno,

kje in komu je revolver vzel. S tem Pedra ni prepričal, saj je tudi sam vedel, da vsak kos orožja več v rokah nasilnih Portugalcev prinaša njegovim rojakom samo zlo. Pedro je popustil šele potem, ko je Sedar dejal: »Če ga ne najde, bo preiskal vso bolnišnico!«



140. Da, Sedar ima prav, je pomislil Pedro. In če najdejo orožje pri meni... Dogovorila sta se, da bosta samokres vrnila nazaj na njegovo mesto v upravnikov predal. Pedro je to hotel storiti sam, ampak Sedar je vztrajal pri tem, da je on gibčnejši kakor še vedno od boleznj oslabljeni

Pedro. Ko je upravnik opoldne zapustil svojo sobo je Sedar skril revolver pod srajco in se splazil na hodnik. Neopažen je smuknil v upravnikovo sobo, našel predal, ki mu ga je bil opisal Pedro, in ga odprl, da bi položil revolver vanj — ko so se vrata odprla na stežaj.



141. Med podboji je stal upravnik, sprva presenečen, oklevajoč. Potem pa je molče zaprl vrata za seboj in stopil proti Sedarju. Sedar je grozeče dvignil revolver in zastokal: »Streljal bom...« Ampak bil je preveč zmeden, da bi mogel to storiti — in upravnik je to natanko videl.



142. Planil je proti Sedarju, zgrabil orožje za cev in mu ga iztrgal iz rok. Sedar je stekel proti vratom, ampak močni možakar je bil hitrejši od njega: z dvema skokoma ga je dohitel in ga udaril z ročajem samokresa po glavi, da se je črni deček brez glasu zgrudil na tla.

Lastovičino pismo

Urabčku Sivku

STARA VAS
ZIDANI HLEV ŠT. 5

Prejmi striček lep pozdrav
preko morskih mi planjav!

Ko pri vas je zimski čas,
sonce tu ogreva svet.
Nam slabo se ne godi.
Lačna nisem. Kaj pa Ti?

Žalost mi srce razjeda,
rada šla bi že nazaj,
ta tujina mi preseda,
kliče me domači kraj,
kjer že več kot sedmo leto
gnezdo je na tram pripeto.

Komaj čakam, da pomlad
spet zavela bo prek' trat,
ko zletela bom domov
pod domači tihi krov.

Piši mi, obsežno piši,
kaj godi se zdaj pri hiši!

Tebe in volička Rjavka —
vse pozdravlja

Ščebetavka



Stazi pes in lažniva lisica

Kmet je imel psa, ki mu je mnogo let zvesto čuval kmetijo, sčasoma pa se je postaral in moči so mu opešale. Tedaj je kmet poiskal v sosednji vasi novega, mladega psa in ga privedel domov. Vzel je puško, da bi starega psa spravil s poti. Odpel ga je z verige pri pasji kolibici in pomeril s puško. Vendar se mu je pes zasmilil in rekel mu je:

»Ne bi te rad ustrelil, saj si bil dober čuvaj, toda zdaj mi nisi več dovolj koristen. Pustim ti še zadnji košček življenja, če se mi nikoli več ne prikažeš.«

In je z nogo naredil, kakor da hoče psa za slovo še brcniti.

Stari pes je z žalostjo spoznal, da je njegovo mesto pri hiši že prevzel mladi pes, in razumel je kmetovo groznjo. Še enkrat se je ozrl

po dvorišču in pogledal kmeta, v čigar službi je zapravil vse svoje moči. Kakor v joku je zacvilil, stisnil rep med noge in se napotil po cesti, sam ni vedel kam.

Bila je huda zima. Sneg je pokrival zemljo in mrzla burja je pihala. Preden je cesta zavila v gozd, se je pes ustavil in se še enkrat ozrl. Bridkost mu je stiskala grlo in mokre oči so ga pekle.

Tedaj je lisica skočila iz gozda in pred psom pomahala z repom:

»Kam si vendar namenjen, ljubi striček?«

»Saj ne vem, kam. Na stara leta me je neusmiljeni gospodar z doma pognal po svetu.«

»Ali zdaj vidiš, kako nehvaležni so ljudje, ki si jim vse življenje služil?«



Še mene si nekoč pregнал z dvorišča, ko sem oprezovala za kokošmi. Jaz pa že raje živim v prostosti, čeprav me pozimi tareta mraz in glad. Toda povej mi, kakšno plačilo ti je kmet dal, ko te je odslovil!«

»Nobenega plačila mi ni dal! Še ustreliti me je hotel!«

»Potem imaš pravico, da si plačilo vzameš sam.«

»Kako to misliš, tetka?«

»Kmetu podavi vse kokoške in se najej njihovega sočnega mesa! Pri tem ti rada pomagam.«

»Tega pa ne! Vse kokoške tam so mi bile prijateljice. Tudi s petelinom sva se dobro razumela.«

»O, kako ti je srce še vedno mehkužno, neumni striček! Kam pa pojdeš zdaj?«

»Poiskati si moram novo streho. Svetuj mi, dobra tetka!«

»V mojem brlogu je še prostora. Pojdi z menoj! Skupaj nama bo topleje in tako bova lažje preživela zimo. Tudi za pod zob si bova vedno kaj dobila.«

»Hvala ti, tetka, za prijateljsko pomoč!«

Tedaj je po cesti za njima pridrdral voz s konjem. Na vozu je sedel mlad človek. Lisica in pes sta urno zavila v gozd in legla za grmičje. Ko je bil voz mimo, je lisica povlekla psa nazaj k cesti.

»Ali si videl?« je zaklicala. »Nekaj je padlo z voza. Poglejva!«

Sredi ceste je ležal okrogel hleb sira.

»To je pa sir, prava slaščica! Kakor nalašč!« se je razveselila lisica. »Najprej ga morava spraviti s ceste, preden kak človek pride tod mimo.«

»Sir se nama bo zelo prilegel. Imava zares srečo.«

Zavlekla sta hleb sira s ceste v gozd.

»Ali ga ne bova pojedla?« je poželjivo vprašal pes.

»Veš kaj, striček! Danes utegneva kje še kaj drugega najti. Prihodnje dni bova še bolj lačna in tedaj nama bo sir prav prišel. Po bratsko si ga bova razdelila. Zakopljiva ga tačas tu in pokrijva ga s snegom!«

»Vsaj polovico ga takoj pojejva, tetka!« je prosil lačni pes.

»Nikar, striček! Še hvaležen mi boš, če me boš poslušal.«

Pes se je dal pregovoriti in skrila sta hleb sira pod sneg. Nato sta nadaljevala pot skozi tihi gozd.

Lačnemu psu so že pešale noge, ko sta končno obstala pred vhodom v jamo, ki jo je na vse strani zakrivala temna goščava.

»Tu je moj dom,« je rekla lisica. »Tu bo dobro tudi tebi, striček! Odpočil si boš tu. Najprej pa ti moram preskrbeti izdatno kosilo.«

Skozi tesen hodnik sta se splazila do nekaj večjega prostora in tu je pes legel. Tema mu sicer ni bila všeč, vendar je bilo tu suho in topleje kakor zunaj. Tu bo mogel mirno zaspati, čeprav se mu je prazni želodec vse huje oglašal.

»Pravkar sem se spomnila,« je dejala lisica, »da se dames ženi moj nečak tam za tretjim hribom. Na svatbo pojdem in od pojedine ti pri nesem nekaj pečenke in pogače.«

»Ali res?« se je nasmehnil pes. »Nestrpno te bom čakal, dobra tetka!«

Lisica je tekla skozi gozd na vso moč in kmalu se je približala cesti, ki je bil ob njej zakopan hleb sira. Nikogar ni bilo blizu in pričela je odgrinjati sneg.

Že je zagledala sir in takoj je vanj zasadila svoje zobe. Bila je lačna in z veliko slastjo je požirala kos za kosom. Sir je bil nadvse okusen in požrešna lisica ni mogla nehati.



Kmalu je od vsega ostalo le še nekaj drobtin. Najedla se je kakor že dolgo ne.

Nato je krenila nazaj proti domu, toda s prepolnim želodcem je hodila dosti počasneje.

Stari pes se je začudil, ko se je lisica tako kmalu vrnila v brlog.

»Odložili so svatbo na jutri,« je hitela lagati. »Niso mogli napeči dovolj mesa in pogače tako hitro. In za jutri so povabili tudi tebe.«

»Ali res?« se je razveselil pes. »O, kako se bom tam najedel! Zakaj pa mi nisi ničesar prinesla za pod zob, tetka? Jaz pa sem tako zelo lačen. Kaj tudi tebi niso dali ničesar jesti?«

»Prav ničesar. Saj bodo pekli šele ponoči. In tudi bi ne bilo lepo, če bi pričeli jesti že danes namesto jutri.«

»Toda ti, tetka, se mi zdi, imaš zelo poln trebuh. Iz ust pa ti diši kakor po siru...«

»Žejna sem bila in sem med potjo pogoltala mnogo vode. Zato mi sapa diši po sveži studenčnici.«

»Veš kaj, tetka, poiščiva zdaj najin sir in ga pojejva! Tako sem lačen, da ne zdržim več.«

»Jaz že ne pojdem, preveč me bole noge in se hočem odpočiti.«

Zleknila se je po tleh s težkim trebuhom, pes pa se je odločil:

»Potem pojdem pa sam! Pojedel bom svojo polovico sira, tvojo pa lepo zakopal nazaj.«

»Naredi, kakor hočeš, mene pa pusti, da zaspim!«

Pes se je odpravil na pot. Dobro uro je hodil in se spotoma veselil pojedine. Toda kako je ostrnel, ko je namesto sira našel tam le nekaj njegovih drobtin! V trenutku jih je polizal in je občutil zdaj še večji glad. V snegu tam pa je opazil stopinje — bile so lisičje!

Do solz žalosten se je šele o mraku priplazil domov in je zbudil lisico:

»Najinega sira ni več! Ali si ga požrla ti, lisica?«

»Jaz? Kako le moreš kaj takega misliti! Bila sem vendar na obisku pri svojih sorodnikih, ko me ni bilo tukaj.«

»Toda tam okrog se vidijo lisičje stopinje!«

»Že mogoče! Saj nisem jaz edina lisica v teh gozdovih! Vendar menim, da si si takšne stopinje ti sam izmislil, ali pa si se zmotil, ko si gledal lastne stopinje. Glavo bi stavila, da si tisti sir pojedel ti sam!«

»Jaz? Kako neki? Poglej samo moj usahli trebuh!«

»Le nič se ne jezí, striček! Jutri na gostiji se naješ pečenke in pogače, pa pozabiš na sir. Zdaj pa zaspiva!«

»Kakšna nesreča! Kakšna škoda!« je vzdihoval ubogi pes in dolgo ni mogel zaspati.

Prihodnje jutro sta se zbudila in lisica je zaklicala:

»Striček, vstani! Na svatbo pojdeva!«

Krenila sta na pot skozi goščavo in dospela do samotne hišice ob majhni njivi sredi gozda. In lisica je rekla psu:

»Glej, tu živi neki star človek. V kolibi ob koči ima dve kokoški, psa pa nima. Veš kaj, striček! Spodobi se, da h gostiji ne prideva praznih

rok. Eno kokoško vzameva s seboj, da jo podariva ženinu in nevesti, drugo pa si takoj zdajle privoščiva za zajtrk...«

»Ne, tega pa ne! Kradel še nikoli nisem!« se je branil pes.

»Star si, pa še tako zelo otročji! Saj bom vse sarna uredila, ti boš samo na straži stal.«

Lisica se je pognala h kolibi in smuknila vanjo skozi priprte durí.

Tedaj pa je psu bilo dovolj vseh lisičjih zvijač, laži in hudobij.

»Hov, hov, hov!« je zalajal glasno, kolikor je zmoglo njegovo grlo.

Iz kočje je stopil starec z belo brado. Začul je bil kokošji vrišč iz kolibe. Na skladovnici drv je pograbil poleno in pohitel h kokošim. Tedaj je iz kolibe skočila lisica, ki ni imela dovolj časa, da bi bila opravila svoje tatinsko delo.

Starec je vrgel poleno za njo, toda lisica je bila urnejša.

V tem trenutku je izza smrek stopil lisici naproti mlad človek s puško v roki. Bil je lovec. Pomeril je s puško in sprožil. Strel je ostro odjeknil skozi širni gozd.

Lisica se je povzpela vznak in se zvrnila v sneg. Še nekajkrat je pobrcala in potresla z glavo, potem



je obležala mrtva. Lovec jo je pobral in si jo privezal na hrbet. Sneg okrog njega je bil pobrizgan z lisičjo krvjo.

Medtem je pes stal pred kočjo in je vse to videl. Zdaj pa je starec stopil k njemu in ga prijazno pogledal. Rekel mu je:

»Ti si me pokljical, pes, ti si mi rešil kokoški! Ej, vidim, star si. Če nimaš kam iti, lahko ostaneš pri meni. Tako nama bo skupaj lepše v tej samoti. Siromak si kakor jaz in star...«

Pes ga je milo pogledal in mu pomahal z repom, hvaležen za dobro besedo.

In tako je pes ostal pri starcu čez zimo in še potem do konca svojih dni.

Jaz sem pa pogumna punčka

Jaz sem pa pogumna punčka,
se ničesar ne bojim,
v sobo stopim, luč ugasnem,
zraven pa še zamižim.

In si mislim: naj le pride
oj, ta strahoviti strah,
pa ni prišel še nikoli,
ker ga je pred mano strah.

NOVOLETNA PRAVLJICA

Bilo je mrzlo zimsko jutro. Sneguljčica se je zbudila iz nočnih sanj, ko prva zarja je sneg po górah pozlatila.

Z blazine dvignila je glávo. Še prav sladkó so spali škrti, smrčáli so potihó, rahlo možički stari in bradati.

Iz rudnika so se sinoči domov utrujeni vrnili, večerjali in hitro legli, da bi se dobro odpočili.

In že Sneguljčica se spomni: »Saj res, je danes Novo leto, ki širna zemlja ga praznuje. Naj leto srečno bo začeto!«

Tedaj so se zdramili škrti, iz posteljc skočili čvrsti, objeli se in mnogo sreče so si voščili vsi po vrsti.

»Ker danes res je važen praznik, počiva v rudniku naj delo!« sklenili so in se ozrli skozi okna v gozd in zimo belo.

»Na sanke!« so nato dejali. »Navzdol po rebri se pustimo, da vedri, zdravi in pogumni v to novo leto pohitimo!«

In sedlo je na dolge sanke vseh sedem razigranih škratov in še Sneguljčica med njimi kot sestra sredi dragih bratov.

Ilustriral: LEON KOPORC



»O, veste kaj! Tam spodaj medved v brlogu zimsko spanje vleče, zgubimo ga in mu želimo za novo leto dosti sreče!«

Juhej! Kot blisk skoz sneg in veter zdrvele sanke so po snegu. Naprej! Juhej! A tresk! Zadele na kraju so ob smreko v bregu.

Ojoj! Zvrnile so se sanke in vsi so v snegu obležali. Sneguljčica pa je zavpila, a škrti so se zasmejali.

Tedaj pa se v brlogu temnem je godrnjavi medved zbudil: »Kaj naj pomeni to kričanje?« se je vznemoljil in začudil.

Iz zimskega prebivališča pomóčil glavo je zaspano. »Kaj mar pomlad se je vrnila?« je vprašal družbo neugnano.

Že so Sneguljčica in škrti k dremuhu rjavemu hiteli in zdravja, sploh pa zadovoljstva za novo leto mu želeli.

»No, prav,« se medved je zahvalil, »če tu šele je Novo leto, potem je pač pomlad še daleč in dolgo še bom vlekel dreto.«

Pomahal jim je s težko šapo in se nazaj v brlog zavlekel, da spal bo dalje še do marca, v slovo jim: »Lahko noč!« je rekel.

Sneguljčico pa posadili možički ljubi so na sanke in v breg tiščáli jih v veselje predrage, mile svoje znanke.

Ko pa do doma so prispeli, Sneguljčica je s sank stopila: »Zdaj morala bom poskrbeti, da bo za praznik kaj kosila.«

Prinesli so polen in vode in ogenj v peči so prižgali, ta dan pečenko bodo jedli in s torto se celo sladkali.

Sneguljčica tam ob ognjišču se zavrtela je veselo. Tako se jim je novo leto prav srečno in lepo pričelo.

Po češkem priredil in ilustriral R. HLAVATY

NEUMNI ZAJEC

Ljudje pravijo, da so zajci v senadolski kotlini zelo bistri in pametni. Kakor so pa med ljudmi izjeme, tako je bilo tudi pri senadolskih zajcih. Med njimi je živel neki ničvreden zajec, ime mu je bilo Beško. Zaradi svoje zabitosti je bil drugim zajcem v pravo zabavo. Kar je storil, je bilo narobe. Uhajal je iz domačih logov v nevarne kraje ob glavni cesti in ponujal se je lovskim

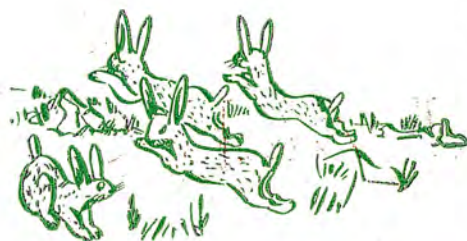
psom. Tudi uren ni bil in se ni nikoli navadil mojstrsko skakati in napanjati ušesa.

Nekega dne je številna zajčja družina našla knjigo, ki jo je bil pozabil na paši dijak zadnjega razreda nižje gimnazije, ko je pasel domače krave. V njej je bilo veliko modrosti iz vseh učnih predmetov: iz zgodovine, računstva, prirodoslovja in jezikoslovja. Ker zajčja družina ni

vedela, kaj bi s knjigo, jo je v zasmeš darovala neumnemu Bebku, češ, ko se je bo navadil na pamet, bo dober kvečjemu za smetarja. Višje se ne bo povzpel. Bebko pa je poležaval v grmu in pridno prebiral knjigo. Naučil se je, kdaj je bila tridesetletna vojna, poštevanko, katera gora je najvišja na svetu in še marsikaj.



Nekega jesenskega jutra so se spravili lovci na zajce v senadolske ograde. Bistri senadolski zajci so zavohali nevarnost in so jo z urnimi skoki ucvrli po gmajni navzgor v temne in goste borovce. Bebko se ni menil za nevarnost, dokler mu ni mimo dirjajoči zajec zavpil: »Bebko, beži, lovci gredo!« Tedaj se je



Bebko ozrl na desno in levo in jo ucvrl ravno v smer, od koder so prihajali lovci. V divjem, brezglavem teku se je naenkrat znašel pred tremi lovci. Ker se ni zmisllil nič pametnejšega, jih je prostodušno nagovoril in rekel: »Dober dan!« Med začudenimi lovci je nastal poplah.



Enemu je padla iz rok puška, drugi pa je splezal na drevo. Tisti, ki ni utegnil splezati na drevo, se je pa skrnil za drevo in dvignil roke kvišku. Tedaj se je Bebko opogumil. Stopil je bliže in nagovoril lovca: »Povejte mi, kdaj se je končala tridesetletna vojna.« Prestrašeni lovec je pogledal navzgor in vprašal drugega lovca: »Ali je morda tebi znano, kdaj se je končala tridesetletna vojna?« Tudi drugi lovec tega ni vedel. Tedaj se oglasi tretji lovec na najvišji veji in se začne dobrikati Bebku: »Oprostí, ti si zelo pameten zajec in imaš lepo izgovorjavo. Ali ne bi šel z nami, da bi te uporabili za pametno delo?« Bebko se je tedaj postavil samozavestno na zadnje noge, prezirljivo premeril lovec in dejal: »Oprostite, gospodje, jaz sem med vsemi senadolskimi zajci najbolj neumen. Za pametno delo si morate izbrati pametnejšega člana naše bratovščine, če ga boste ujeli.« Obrnil je lovcem hrbet in z nekaj skoki izginil v bližnje grmovje.

DANILO GORINSEK

Ilustriral: KLAVDIJ PALČIČ



NAOKROG GRE VRTILJAK,
VRTILJAK ČETVEROKRAK,
H KRAKOM KONJČKI SO PRIPETI,
ISKRO DIRJAJO PO SVETI...
PRVI KONJČEK VES ZELENI JE,
KOT SPOMLADI JE BRSTENJE,
DRUGI ZLAT JE, KOT SO KLASI,
DOZORELI V LETNEM ČASI,

TRETJI SIV JE, KOT V JESENI
NAŠI DNEVI SO MEGLENI,
ZADNJI PA VES BEL BLEŠČI SE,
KOT POZIMI SNEG ISKRÍ SE...
NAOKROG GRE VRTILJAK,
VRTILJAK ČETVEROKRAK,
SUČE SE IZ VEKA V VEK
— LETNIH ČASOV KROŽNI TEK.

Naši mladi dopisniki

CENJENI GOSPOD UREDNIK!

Želim Vam vso srečo v novem letu v svojem imenu, a mojim želim se pridružujejo tudi moje sošolke. Za Galeba bom napisala legendo »Zakaj ima hrast skrivljene veje«. Upam, da mi boste to objavili.

S spoštovanjem!

Ingrid Kalan
dijakinja I. razr. sred. šole pri Sv. Jakobu

DRAGA INGRID!

Najlepše se Ti zahvaljujem za novoletno voščilo. Moja najprisrčnejša zahvala tudi vsem Tvojim sošolkam. Obljubljaš, da boš za Galeba napisala legendo o hrastu. Pravijo, da obljuba dela dolg, zato le pazi, da ne bo ostalo samo pri obljubi. Kotichek »Naši mladi dopisniki« torej čaka na Tvoj prispevek.

Lepo Te pozdravlja

Galeb

VOŠČILO GALEBU!

Zelo smo cenili Tvoje božično voščilo. Nekoliko nam je nerodno, da se nisimo nikoli spomnili nate ne s sestavki ne z voščili. Letos bi radi poravnali ta dolg. Sprejmi mnogo toplih pozdravov za božič in Novo leto.

Tvoji prijatelji

v III. razr. osn. šole pri Sv. Ivanu

DRAGI PRIJATELJCKI OD SV. IVANA!

Zelo me veseli, da ste z veseljem sprejeli moje božične in novoletne čestitke. Vaš dolg je pa zaenkrat le deloma poravnat. Zakaj? Pravite, da se doslej Galeba niste nikoli spomnili ne s sestavki ne z voščili. No, z voščili je sedaj v redu, čakam pa nestržno še na vaše prispevke.

Vsem v razredu lep pozdrav

Galeb

DRAGI GALEB!

Oglašam se Ti prvič. Sporočam Ti, da Te večkrat čitam. Ugajajo mi vse Tvoje zgodbe, a najraje čitam dopise na zadnji strani.

Sklenila sem, da Ti v nekaj vrsticah opišem svojo rodno vas. Moja rodna vas stoji na griču severovzhodno od Trsta. Vas šteje 104 hiše. V eni izmed teh sem bila rojena jaz. Ljudje, vaščani, se največ bavijo s kmetijstvom. Mnogi si pa hodijo v mesto služiti vsakdanji kruh. Čeprav je naša vas že zelo stara, bi se nikoli rada ne ločila od nje.

Iskreno Te pozdravlja

Marina Babič

V. razr. osnov. šole v Gropadi

DRAGA MARINA!

Gotovo poznaš slovenski pregovor »Ljubu doma, kdor ga ima.« Zdi se mi, da Ti je ta pregovor zelo pri srcu, kajti kot sama praviš, bi se od svoje rodne vasiče, čeprav je že zelo stara, nikoli ne ločila. Gotovo Ti je znano, da je naš veliki pisatelj Ivan Cankar nekoč zapisal: »O, domovina, ti si kakor zdravje!«

Lep pozdrav Tebi in Tvoji rodni vasiči

Galeb

DRAGI GALEB!

Z rešenimi ugankami Ti pošiljam še nekaj vrstic. Spoznala sem Te lansko leto in Te zelo rada čitam. Povem Ti, da imamo lepo šolo in otroški vrtec. Šolsko poslopje stoji med vaséma Mačkovlje in Prebeneg ter služi otrokom obeh vasi.

V letošnjih počitnicah sem bila v koloniji v Devinu. V koloniji sem se imela

prav lepo. Dopoldne smo se kopali, popoldne pa smo se navadno igrali v bližnjem gozdičku. Po preteku enega meseca sem se vrnila domov, črna in ožgana od sonca.

Vesna Purger

IV. razr. osnov. šole v Mačkovljah

DRAGA VESNA!

Zelo lepo od Tebe, da rada bereš. Branje koristnega in Tvoji starosti primernega čtiva Ti ne bo le v zabavo. Branje nam nudi mnogo koristnega za življenje. Brati pa moramo tako, da nam nekaj od tega, kar beremo, ostane v trajnem spominu. Beri počasi, česar pa ne razumeš, preberi še enkrat, če je treba, pa tudi večkrat.

Gotovo pojdeš tudi letos v kolonijo. Zelim Ti, da bi se imela vsaj tako lepo kot lani.

Lepo Te pozdravlja

Galeb

KONJ FIDO

Moj očka ima konja, ki se imenuje Fido. Je zelo lep in močan. Z njim se očka vozi v mesto po seno. Jaz ga poznam, a tudi on pozna mene prav dobro. Nekega dne je prišel na hišni prag in bil s koptom po pragu. Mamica je to razbijanje slišala, šla je iz hiše in zagledala Fida. Prinesla mu je nekoliko sladkorja, za kar ji je bil zelo hvaležen. Očka ga namerava prodati, ker je že star, a meni bi bilo po njem zelo žal.

Loredana Gec

III. razr. osnov. šole pri Sv. Ivanu

OPOMBA UREDNIŠTVA: Pravilno popravno napak v 1. številki je poslala Ingrid Kalan, dijakinja I. razreda srednje šole pri Sv. Jakobu. Za nagrado bo prejela mladinsko knjigo.

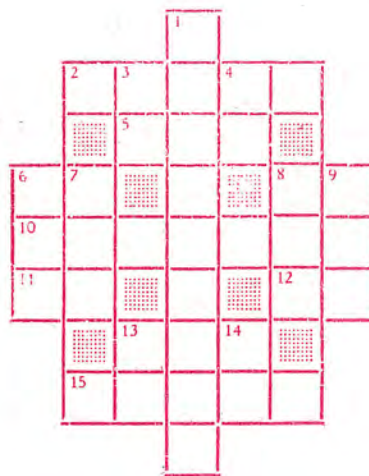
1. Prva uganka: Sesteronog, kleščat trinog... se mora pravilno glasiti: Osmeronog, kleščat trinog... Pajek ima namreč osem nog.

2. V potopisu »Buči, buči, morje Adrijansko« je pomotoma navedeno, da je avstrijska cesarica Elizabeta padla pod strela atentatorja Lucheniya v Genovi. Pravilno: atentator, anarhist Lucheni je cesarico zabodel s trioglato pilo v švicarskem mestu Ženevi ob Ženevskem jezeru.

Zaradi nepredvidenih zaprek bomo nadaljevanje potopisa »Buči, buči, morje Adrijansko« priobčili v naslednji, t.j. 5. številki Galeba.

ZA BISTRE GLAVE

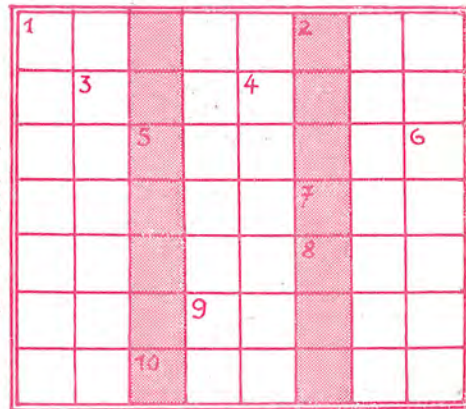
KRIŽANKA



Vodoravno: 2. najmanjši sestavni deli snovi, 5. poglavar družine, 6. razum, pamet, 8. ti — 4. sklon, 10. rastlina — 2. sklon množine, 11. medmet, 12. kratica za radij, tudi egiptovsko božanstvo, 13. sledi po vojni, 15. prislov.

Navpično: 1. najlepši čas za učenec, 3. kazalni zaimsek, 4. jaz — 4. skl., 6. meri čas, 7. ga rabimo za jaslice, 8. dve vzporedni tračnici, 9. števniki, 13. oseb. zaimsek 1. os. množ., 14. kralj (italj.).

STEBRIŠČE



1. nanj pišemo, 2. domača žival, ki daje volno, 3. glav. števniki, 4. druga beseda za program, 5. nasprotno od »vhod«, 6. droben prah, 7. moško ime, (daljša oblika od Mirko), 8. poljedelsko orodje, 9. praznji dan, 10. mož z dolgo brado.

Navpično beremo v zasenčenih kvadratih naslov narodne pesmi.

DODAJANJE ČRK

OS
ANICA
TOK
ANA

TI
ILO
REVA
NOTA

ROP
KO

ITI
TA
ATA
OBA
NA

Pred vsako besedo dodaj črko! Dobil boš besedo z novim pomenom. Dodane črke povedo pregovor.

REŠITVE UGANK IZ 3. ŠTEV.

1. KRIZANKA »BOŽIČNO DREVO« :

Vodoravno: 2. osa, 4. bel, 5. velim, 7. Korotan, 9. Rim, 10. dom, 12. as, 13. bič, 15. vi, 16. srčen, 18. Oslo, 20. leto.

Navpično: 1. Vesel božič, 2. obe, 3. ali, 5. vlom, 6. mlad, 7. kis, 8. nov, 9. rano, 11. milo, 13. bron, 14. čelo, 16. SL, 17. ne, 19. SL, 21. ta.

2. IZPOLNJEVANKA :

besede med debelejšima črtama: 1. repa, 2. prod, 3. roka, 4. para, 5. opat ;
besede skozi ves lik: 1. prepad, 2. oproda, 3. krockar, 4. aparat, 5. lopata.
Prve črke vseh besed brane po vrsti: **POKAL**.

3. ZAMENJAVA ČRK:

Hlev — hleb, plah — prah, kras — kres, jelen — ze'en, krt — prt, lev — lov, vlak — tlak, post — pust, sit — nit, kot — kit, sir — mir, lipa — lepa, črevo — drevo, čok — čuk.

V oklepajih beremo pregovor: **BREZ POTU NI MEDU**.

4. POSETNICI:

Galebovi sotrudnici, ki se predstavljata s pseudonimom sta: **STANA VINŠEK in LUDOVICA KALAN**.

REŠITVE SO POSLALI: Valter Milič, Alenka Purič, Silvana Skalar, Nevenka Guštin, Nadja Lazar, Walter Purič, Tatjana Guštin in Vesna Guštin iz **Repentabra**; Nadja Kralj, Zdenka Starc, Majda Cibic in Nadja Peric s **Proseka**; Ingrid Kalan s **Katinare**; Gabrijela Husu in Svetka Verginela iz **Gabrovca**; Ivan Marušič in Nada Marušič iz **Slivna**; Mirjan Mikolj iz **Rojana**; Adrijana Kuret, Tatjana Sancin, Emidija Žuljan in Mara Vodopivec iz **Ricmanj**.

Nekateri reševalci so poslali zelo pomanjkljive rešitve in zato niso prišli vpoštev pri žrebanju.

IZZREBANI SO BILI: EMIDIJA ŽULJAN, učenka 5. razreda osnovne šole v Ricmanjih, NADJA PERIC, dijakinja I. razreda nižje srednje šole na Proseku in SVETKA VERGINELA, učenka 3. razreda osnovne šole v Gabrovcu.

Rešitve je treba poslati uredništvu »Galeba«, Opčine pri Trstu - Opicina, Trieste, najpozneje do 10. februarja 1964. Trije izžrebani reševalci bodo nagrajeni.